

Indoorgeluid

“Mode vervangt de kennis”

Indoorgeluid kan zorgen voor complexe problematiek. Maar ‘moeilijke’ gebouwen zijn ook een uitdaging voor de geluidbedrijven. Drie vakmensen aan het woord over ontwikkelingen, hypes, kritiek én de positieve aspecten van indoorgeluid.

Een nóg verdere digitalisering van de branche. Dat is volgens René van der Linden (StagePro) de trend die nu plaatsvindt wanneer het aankomt op professioneel indoorgeluid. “Een belangrijke techniek waar we nu mee bezig zijn is bijvoorbeeld het draadloos aansturen van processor/PA systemen. Een andere belangrijke ontwikkeling is het exact kunnen richten van het geluid in het horizontale vlak. Een trend die al is ingezet met de introductie van het L-Acoustics Kudo systeem”, zegt hij.

Marketingverhalen

Volgens Michel van de Beek (P&B Audio) zijn er zowel positieve als negatieve ontwikkelingen waar te nemen: “Aan de ene kant is er een negatieve trend te zien waarbij de mode de kennis vervangt. Bijvoorbeeld: hoewel line-arrays slechts een tool zijn voor specifieke toepassingen, lijkt het er op dat iedereen als ‘lemmingen’ de hype achterna loopt, zonder daarbij acht te slaan op het feit of ze wel het juiste gereedschap voor de klus hebben. Voor velen is het begrip line-array zelfs een generieke naam geworden voor een groot (concert)systeem. Dan is volgens hen bij een groot evenement ‘dus’ een line-array nodig.” Aan de

andere kant ziet Van de Beek ook een positieve ontwikkeling: “Er is een groeiende groep mensen die zich realiseert dat goed geluid heel belangrijk is. Die groep laat zich niet beet nemen door mooie marketingverhalen, maar vertrouwt op de eigen oren.” Jan Slooter (Sound Projects) is het eens met Van de Beek maar heeft ook twijfels: “Vergelijk het eens met de hifi markt. Veel hifetjes barsten van de digitale features, motordrives en wat dies meer zij. Maar iets basics als een rechte frequency response? Niet dus...De klant hoort namelijk wat hij ziet. Grote boxen klinken hard, vinyl klinkt beter, buizen nog beter. Als je het ziet tenminste. Dat ‘bezwijken onder marketing druk’ zie je toch ook in pro audio. Voorbeeld? Al veertig jaar is de hele wereld het eens dat 65@80Hz zo’n beetje ideaal is voor scheiding tussen hoog en laag. In veel line array systemen vind je dat echter ineens niet meer. Hoezo? Ander voorbeeld: hoog moet naast midden geplaatst worden in line arrays. Dat is erg moeilijk, maar het is nauwelijks een item bij systeemkeuzes. Dat is toch raar want een paar jaar geleden ondenkbaar. Is de natuurkunde dan veranderd? Nee, er wordt te vaak ‘vernieuwd om te vernieuwen.’ Daardoor wor-

den oorspronkelijk goede compromissen of gereedschappen, zoals akoestische simulatie software, gereduceerd tot verkooptrucje. Sound Projects kan en wil een akoestisch maatpak bieden door eerlijk de juiste compromissen voor te stellen. Geen feature selling dus. Überhaupt geen selling. Er zijn al te veel bedrijven die met mooie kleurenplaatjes en geruststellende verhalen over alle ‘grote gebruikers’ mensen proberen in te pakken. Die kleurenplaatjes kunnen veel vertellen, maar zonder gedegen kennis zeggen ze feitelijk niks. Alle pro audio spelers zouden moeten willen, denk ik, dat er meer naar de inhoud wordt gekeken dan naar de verpakking.”

Extreem belangrijk

Bij de ontwikkeling van nieuwe gebouwen

waar ook concerten gaan plaatsvinden, wordt vaak nog te weinig aandacht besteed aan de akoestiek, meent Slooter: “Architecten maken zich eerder druk over gezichtsbepalende aspecten dan over akoestiek. Dat is zonde. Ook hier gaat het oog voor het verstand. Want het verstand zegt dat akoestiek voor muziek van levensbelang is. Voor spraak ook trouwens. Akoestiek is net politiek. Beide zijn complex en laten zich niet simplificeren. Doe je dat toch, omdat ‘het volk’ dat wil, dan krijg je slechte gebouwen en een ‘Jerry Springer democratie’. Het gevolg is minder vertrouwen in anderen en dat leidt tot kiezers en consumenten, dus ook onze klanten, die steeds complexer zaken steeds simpeler uitgelegd willen krijgen.” “Akoestiek is extreem

belangrijk”, vult Van de Beek hem aan. “Wanneer de akoestiek slecht is, kan zelfs een goed systeem belabberd klinken. Daarom is het jammer dat veel architecten inderdaad meer aandacht lijken te besteden aan esthetica dan aan akoestiek. Daarom proberen we te adviseren over akoestiek en mogelijke aanpassingen en verbeteringen alvorens een systeem te specificeren. In sommige gevallen wordt de akoestiek vanaf moment nul als belangrijk item in het ontwerpproces meegenomen, maar in andere gevallen helaas niet.” René van der Linden plaatst hier nog wel een kanttekening bij: “Er wordt namelijk toch al meer aan gedaan dan menigeneen denkt. Maar de problematiek is heel complex en ook de

gewoond en ken de details dus niet. Het enige dat ik er over kan zeggen is dat ik concerten met een vergelijkbare opstelling heb bijgewoond, waar een meer dan goed resultaat werd gehaald (Robbie Williams). Vorig jaar hebben we in samenwerking met buitenlandse collega’s in de ArenA geluid geleverd in een hele reeks concerten, waaronder Red Hot Chili Peppers, Lenny Kravitz en David Bowie. Naar mijn mening was het hier prima voor elkaar. De genoemde acts hadden voor een concept gekozen om samen te werken met een lokaal bedrijf dat de situatie goed kent. Dat bleek goed te werken.” Volgens Michel van de Beek is het van de ene kant wel positief dat er kritiek komt als het niet naar wens is: “Het is goed

economische factor speelt natuurlijk een grote rol. Ook stoort het ons dat wanneer een locatie eenmaal een minder imago opgeprikt heeft gekregen, de mensen snel de neiging hebben om vaak volledig ongefundeerd bij voorbaat al een mening klaar te hebben. Ik heb concerten bijgewoond in locaties die als zeer moeilijk bestempeld staan, maar waar een uitstekend resultaat behaald werd, en andersom. En dan praat ik over binnen én buitenland.”

Kritiek

“Het is natuurlijk moeilijk (zo niet onmogelijk) om een waardeloze akoestiek recht te trekken”, meent Slooter. “Als branche zou je misschien eens eerlijker naar alle belanghebbenden moeten communiceren dat geluidsystemen, zeker in samengestelde vorm, uiterst complex en altijd en overal een compromis zijn. Daarbij bepaalt de ruimte, natuurlijk ook een compromis, in belangrijke mate het maximaal haalbare. Wij moeten aan weten te geven waar de grenzen liggen wat dat betreft.” Na de concerten van U2 in de Amsterdam ArenA eerder dit jaar was er nogal wat kritiek op het geluid. Van der Linden vindt het moeilijk om daar over te oordelen: “Ik heb het concert niet bij-

om te zien dat het publiek het niet meer pikt wanneer het geluid slecht, vervormd of nauwelijks te ‘verstaan’ is. Het is namelijk respectloos naar het publiek om kwaliteit te leveren die niet door de beugel kan. Hopelijk leidt zulke kritiek tot meer aandacht en een groter en beter besteed budget voor goed geluid bij evenementen.”

Uitwisselen

In Nederland ligt het niveau van bedrijven die zich bezig houden met indoorgeluid hoog. “Maar natuurlijk kan de kwaliteit per bedrijf verschillen”, legt Van de Beek uit. Van der Linden: “Als ik naar onszelf kijk – en alleen daar kan ik een mening over geven – dan zie ik qua niveau weinig verschil met het niveau in andere landen. Er is bovendien een intensieve uitwisseling met internationale geluidbedrijven op dit gebied. Wanneer ik al een verschil zou moeten aangeven dan zou dit zijn dat je je als geluidbedrijf niet te benauwd moet opstellen. Je moet niet bang zijn om knowhow uit te wisselen. Wij zijn wat dat betreft altijd uitgegaan van onze eigen kracht. Mede daardoor hebben we altijd open kunnen communiceren met onze buitenlandse collega’s.”